

PRIRUČNIK

za održavanje radionice o digitalnoj
pristupačnosti i primjeni aplikacije
Susretnica u školama

- sadržaj namijenjen za pripreme
radionica **ZA UČENIKE** od sedmog do
osmog razreda osnovne škole

Autori

Prof. dr. sc. **Željka Car**, dr. sc. **Ivana Rašan**,

Sveučilište u Zagrebu Fakultet elektrotehnike i računarstva - Laboratorij za asistivne tehnologije i potpomognutu komunikaciju

Metodologija je nastala u okviru projekta „[Pristupačnost 2021- Digitalna pristupačnost, podizanje svijesti i nove tehnologije](#)“, kao rezultat suradnje **Laboratorija za asistivne tehnologije i potpomognutu komunikaciju**¹ (Sveučilište u Zagrebu Fakultet elektrotehnike i računarstva²) i Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti³ tijekom 2021. godine.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
Fakultet
elektrotehnike i
računarstva

U projektu su sudjelovali:

CeDePe – Društvo osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Zagreb

Hrvatski savez udruga za mlade i studente s invaliditetom „SUMSI“

Športska udruga slijepih Svjetlost Osijek

UP2DATE – Centar za istraživanje, edukaciju i primjenu novih znanja

UGNIŽ – Udruga gluhih i nagluhih Istarske županije

UPIT – Udruga paraplegičara i tetraplegičara Osječko-baranjske županije

UPIM – Udruga za promicanje istih mogućnosti

Osnovna škola Ivana Gundulića Dubrovnik

Lektura

Marina Šimanović

Ivana Vuk

Zagreb, lipanj 2021.

1 Laboratorij za asistivne tehnologije i potpomognutu komunikaciju, lab.ict-aac.hr

2 Sveučilište u Zagrebu Fakultet elektrotehnike i računarstva, www.fer.hr

3 Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, www.hakom.hr

**Priručnik za održavanje radionice o
digitalnoj pristupačnosti i primjeni
aplikacije Susretnica u školama
- sadržaj namijenjen za pripreme
radionica ZA UČENIKE od sedmog do
osmog razreda osnovne škole**

UVOD

Dugogodišnja suradnja Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM) i Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu (FER) polučila je brojne nove pristupe u podizanju svijesti o izazovima i problemima s kojima se susreću osobe s invaliditetom u svakodnevnom životu, pri čemu je kvaliteti takvih novih pristupa doprinijela aktivna i formalna suradnja s predstavnicima osoba s invaliditetom (OSI). Točnije, uz tim HAKOM-FER, u dosadašnje projekte bili su uključeni i suradnici (udruge, centri), čiji su krajnji korisnici osobe s različitim tipovima invaliditeta.

Jedan od zaključaka ove zajedničke višegodišnje suradnje je da se razvoj uključivog digitalnog društva s jednakim mogućnostima za sve članove, s naglaskom na osobe s invaliditetom, postiže povećanjem svijesti javnosti o pojmovima kao što su različitost, uključivost, jednake mogućnosti, kao i o ispravnom pristupu u komunikaciji s osobama s invaliditetom. Iako upoznavanje s ovim pojmovima treba provesti tijekom osnovnoškolskog obrazovanja, ne smije se zanemariti činjenica da je i većini odraslih osoba potrebna edukacija u tom segmentu.

S obzirom na navedeno, projektni tim razvio je aplikaciju Susretnica⁴ u formi ozbiljne igre, koja kroz zanimljiv i zabavan način ukazuje na ispravan pristup u komunikaciji s osobama s invaliditetom. Osnovna premisa aplikacije odnosi se na to da uvijek kada mislimo da nekoj osobi treba pomoć, prvo treba provjeriti želi li osoba pomoć. Tek u slučaju kad osoba potvrdi da joj je nečija pomoć potrebna i objasni kako joj se može pomoći, ispravno je na taj način pomoći. Treba imati u vidu da pomaganje kojem prethodi samo vlastita inicijativa nije poželjno te da uvijek treba uspostaviti dvosmjernu komunikaciju i dobiti potvrdu za taj čin od osobe s invaliditetom s kojom se stupa u komunikaciju. Upravo se to naglašava u aplikaciji Susretnica, koja simulira različite susrete s osobama s invaliditetom te upućuje na ispravan pristup u komunikaciji i načinima pomaganja.

4 Susretnica, <http://www.ict-aac.hr/index.php/hr/ict-aac-razvijene-aplikacije/web-aplikacije/ict-aac-susretnica-web>

U okviru projekta „Pristupačnost 2021 – Digitalna pristupačnost, podizanje svijesti i nove tehnologije” jedan od predviđenih rezultata organizacija je radionica namijenjenih nastavnicima i učenicima osnovnih škola od 3. do 6. i od 7. do 8. razreda.

Sadržaj ovog Priručnika služi kao podrška nastavnicima u samostalnim organizacijama međupredmetnih tema vezanih uz razvoj digitalnog uključivog društva, podizanja svijesti o potrebama osoba s invaliditetom i digitalne pristupačnosti **za učenike od sedmog do osmog razreda osnovne škole** te se nadovezuje na sljedeće materijale:

- Scenarij radionice <Susretnica u školi za nastavnike>
- Prezentacija s bilješkama za radionicu <Susretnica u školi za nastavnike>
- Scenarij radionice <Susretnica u školi za učenike od 3. do 8. razreda>
- Prezentacija s bilješkama za radionicu: <Susretnica u školi za učenike od 3. do 6. razreda>
- Prezentacija s bilješkama za radionicu: <Susretnica u školi za učenike od 7. do 8. razreda>
- Priručnik za održavanje radionice o digitalnoj pristupačnosti i primjeni aplikacije Susretnica u školama za učenike od 3. do 6. razreda

Cilj radionica je podizanje svijesti učenika o izazovima koje doživljavaju osobe s invaliditetom u današnjem društvu i načinu kako im ispravno pristupiti u komunikaciji. Da bi se to postiglo, potrebno je senzibilizirati učenike prema različitostima općenito, upoznati ih s pojmovima vezanima uz specifično područje pristupačnosti te im približiti stvarne situacije iz svakodnevice. Ako učenicima takve situacije postanu poznate i potaknu ih na razmišljanje, za očekivati je da će u komunikaciji s osobama s invaliditetom u svakodnevnom životu spontano reagirati na ispravan način i općenito biti senzibilizirani kako bi prepoznali i smanjili prepreke s kojima se osobe s invaliditetom susreću u svakodnevnom životu.

1. ORGANIZACIJA RADIONICE ZA UČENIKE OD SEDMOG DO OSMOG RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

Cilj radionice: Upoznati učenike s pojmom različitosti, uključenosti, jednakih mogućnosti i pristupačnosti te ispravnog komunikacijskog pristupa prema drugim učenicima ili osobama koje imaju različite tipove invaliditeta primjenom aplikacije Susretnica.

Ishodi učenja:

- ❖ Učenici će se upoznati s pojmom različitosti i što sve taj pojam može podrazumijevati.
- ❖ Učenici će se upoznati s pojmom društvene uključenosti.
- ❖ Učenici će se upoznati s osnovama jednakih mogućnosti kroz različite primjere.
- ❖ Učenici će moći prepoznati da i sami imaju značajnu ulogu u ostvarivanju inkluzivnog društva.
- ❖ Učenici će se upoznati s pojmom pristupačnosti (u različitim varijantama: općenito i digitalno).
- ❖ Učenici će naučiti osnove ispravnog pristupa u komunikaciji s osobama koje imaju različite tipove invaliditeta.
- ❖ Učenici će znati odigrati ozbiljnu igru Susretnica.

Ciljana skupina polaznika:

Učenici od **sedmog do osmog razreda osnovne škole**

Ukupno vrijeme trajanja radionice:

Trajanje se može prilagoditi na 45 ili na 90 minuta, ovisno o procjeni nastavnika i suradnika koji će održavati radionice.

Potrebna predznanja:

Osnove rada na računalu i tabletu/pametnom telefonu.

Preduvjet radionice:

Ako se radionica održava kontaktno, učenici bi trebali imati tablete/pametne telefone ili računala (barem jedan tablet/pametni telefon ili računalo s pristupom Internetu po paru polaznika), a predavač računalo s pristupom Internetu i LCD projektor.

Ako se radionica održava online, učenici bi trebali imati tablete/pametne telefone ili računala (barem jedan tablet/pametni telefon ili računalo s pristupom Internetu po paru polaznika), a predavač računalo s pristupom Internetu.

2. SUSRETNICA - MATERIJAL ZA PRIPREMU RADIONICA ZA UČENIKE OD SEDMOG DO OSMOG RAZREDA

Kako bi se učenici upoznali s ozbiljnom igrom Susretnica, kojoj je cilj naučiti korisnike (u ovom slučaju učenike) o ispravnim komunikacijskim pristupima prema osobama s invaliditetom, nužno je da se prvo upoznaju s osnovnim pojmovima vezanima uz društvenu uključenost i osvijeste izazove s kojima se susreću osobe s invaliditetom, što je ujedno i cilj radionice. Uz to, važno je da

se učenici senzibiliziraju vezano za segmente koji podrazumijevaju uključivo društvo. Kako bi se to postiglo, učenici će se upoznati s ključnim pojmovima kao što su jednake mogućnosti, prihvaćanje različitosti, pristupačnost, digitalna pristupačnost i sl. Sadržaj radionice je prilagođen uzrastima od sedmog do osmog razreda. Prilagođenost sadržaja podrazumijeva korištenje primjera i diskutiranje različitih pojmova na način koji je shvatljiv, zanimljiv i prilagođen dobi učenika.

Sadržaj Priručnika dovoljno je opširan i kreiran je tako da ga predavači mogu nadopuniti svojim dodatnim idejama i proširiti temama aktualnim u određenom vremenu, ovisno o tome kad će se radionice održavati, a vezano uz teme s kojima su učenici možda od ranije upoznati i koje prate ostale nastavne materijale ovisno o razredu koji učenici pohađaju.

Poglavlja koja slijede obuhvaćaju sadržaj vezan za pripremu aktivnosti i uvodni dio radionica. Pri tome, treba voditi računa o tome da će predavač sam definirati vremenski okvir radionice te sukladno tome prilagoditi materijale za održavanje radionice. Materijali su prilagođeni za trajanje radionice od 45 do 90 minuta.

Poglavlja obuhvaćaju sve teme, primjere i prijedloge za izlaganje predviđenog sadržaja učenicima od sedmog do osmog razreda osnovne škole. Uz teme koje prate prezentacijske materijale, ovaj Priručnik sadrži i sljedeće dijelove: prijedlog pitanja za raspravu i evaluaciju prije i nakon održanih radionica, prijedloge vježbi, prijedloge dodatnih sadržaja za one koji žele znati više i dodatne savjete temeljene na dosadašnjim iskustvima provedenih sličnih aktivnosti.

3. PRIPREMA I UVODNI DIO RADIONICE

Za radionicu je potrebna priprema u smislu odabira predviđenog trajanja od 45 ili 90 minuta. Na početku radionice predviđeno je predstavljanje i od strane nastavnika/predavača, kao i od strane učenika. Voditelj radionice/predavač iznosi informacije o aktivnostima kojima se bavi te o povezanosti tih aktivnosti s društvenom uključenosti, a sve prilagođeno dobi učenika.

Nakon toga predviđeno je i kratko vrijeme u kojem jedan učenik predstavlja cijeli razred. Za ovu aktivnost potrebna je dodatna priprema od strane nastavnika/predavača s učenicima prije održavanja radionice. To je važno kako učenici, odnosno učenik koji predstavlja razred ne bi bio u stresu, da bi se stigao na vrijeme pripremiti i predstavio razred u za to predviđenom i jasno definiranom vremenskom okviru.

Nakon predstavljanja obje strane, predavač nastavlja voditi radionicu, objašnjava učenicima što je sve prethodilo (različite projektne suradnje) ovoj radionici i kako te zašto je došlo do održavanja ove radionice.

Predavač sukladno vlastitoj procjeni upoznaje učenike s dionicima kao što su Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM) i Sveučilište u Zagrebu Fakultet elektrotehnike i računarstva (FER). Ako se za to odluči, predavač treba učenicima na njima shvatljiv način objasniti čime se bave ove institucije i koje projekte zajednički provode.

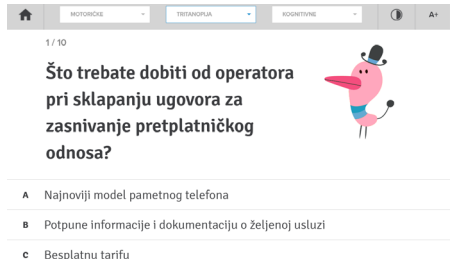
3.1. Uvodno o projektima i primjeni projektnih rezultata – prilagođeno za razumijevanje učenicima od sedmog do osmog razreda osnovne škole

Prijedlog sadržaja koji sadrži i poveznice na projekte je sljedeći:

- objasniti učenicima da HAKOM i FER surađuju te naglasiti koliko je općenito važna zajednička suradnja za postizanje željenih rezultata (to se može povezati i kasnije s kontekstom nužnog postojanja i prihvaćanja različitosti),
- objasniti učenicima da HAKOM i FER surađuju i s drugim suradnicima (npr. naglasiti da slijepe osobe ili osobe koje ne čuju ili koje su u kolicima itekako doprinose razvoju aplikacija te im tako približiti važnost prihvaćanja različitosti te naglasiti da iz različitosti mogu proizaći brojni pozitivni efekti, a bez različitosti to ne bi bilo moguće),
- objasniti učenicima što su pristupačna rješenja na računalu (npr. rješenja koja omogućavaju slijepim/slabovidnim ili gluhim/nagluhim

osobama da konzumiraju određeni tekst i sl.) te im naglasiti da će upravo jedno takvo rješenje moći isprobati tijekom ove radionice (npr. naracija u aplikaciji Susretnica koju će koristiti tijekom radionice),

- naglasiti učenicima da postoji kviz iz kojeg mogu naučiti zanimljive stvari vezano za korištenje usluga telekom-operatora, a uz to i vidjeti kako npr. neki sadržaj vidi osoba koja je slabovidna ili ima disleksiju (poveznica na kviz je <http://pristupacnost.hakom.hr/>),

- objasniti učenicima da kroz zajedničku suradnju razvijamo rješenja za mobitele i web-stranice koje mogu koristiti osobe koje imaju različite teškoće (npr. osobe koje ne vide ili ne čuju, npr. <http://usluge.ict-aac.hr/pristupacni-web-2/>).

Za one koji žele znati više:

Učenicima koji žele znati više svakako bi bilo korisno pokazati HAKOM kviz, uputiti ih u način korištenja te osigurati vrijeme za komentiranje i osvrtne nakon što učenici odigraju kviz.

3.2. Evaluacija – upoznatost učenika s pojmovima koji su vezani uz radionicu/s područjem koje obuhvaća radionica – ključni pojmovi

Predviđeno je da **učenici od 7. do 8. razreda** popune online upitnik vezano za upoznatost s ključnim pojmovima obuhvaćenima sadržajem radionica, odnosno ključnim pojmovima vezanima za ovo područje. Slijedi prijedlog pitanja za sastavljanje online upitnika od strane predavača.

Napomena: Predavač treba odabrati nekoliko pitanja za koja smatra da su ključna i svrsishodna za učenike kojima će radionica biti održana. Broj pitanja koje je potrebno odabrati nije strogo definiran, ali treba imati u vidu da je predviđeno da učenici popunjavaju online upitnik za vrijeme trajanja radionice pa je stoga potrebno voditi računa o trajanju, odnosno dostupnom vremenu na raspolaganju učenicima za ovu aktivnost i o tome da to vrijeme treba biti optimalno za dobivanje što realnijih odgovora, odnosno rezultata.

3.2.1. Prijedlog pitanja za online upitnik za učenike od 7. do 8. razreda:

1. Jeste li se ikad susreli s pojmom „osoba s invaliditetom“?
Da, jesam./ Ne, nisam.
2. Objasnite svojim riječima što za Vas znači riječ invaliditet.
Odlomak.
3. Znete li nabrojati/razlikovati barem tri vrste invaliditeta?
Da, znam. /Ne, ne znam.
4. Ako je odgovor na prethodno pitanje bio „Da, znam.“, molimo, niže na crtu navedite tri tipa invaliditeta.
5. Jeste li se ikad našli u situaciji da ste htjeli u nekoj aplikaciji koristiti neke

određene opcije, ali ih niste uspjeli pronaći pa ih zbog toga niste uspjeli niti uključiti?

Da, jesam./Ne, nisam.

6. Ako ste na prethodno pitanje odgovorili „Da, jesam.“, molimo Vas, opišite kako ste se osjećali u toj situaciji (jeste li bili ljuti, razočarani, tužni, više niste htjeli koristiti aplikaciju, pitali ste nekog za savjet i sl.).

7. Jeste li se nekad našli u situaciji da ste vidjeli osobu koja je u invalidskim kolicima i poželjeli joj pomoći da uđe u zgradu?

Da./Ne.

8. Jeste li nekad pomogli nekoj osobi koja ima neki oblik invaliditeta (npr. osobi u invalidskim kolicima, osobi koja je slijepa, osobi koja šepa, osobi koja ne čuje i sl.)?

Da, jesam./Ne, nisam.

9. Ako je odgovor na prethodno pitanje „Da, jesam“, molimo Vas, kratko opišite kako ste pomogli toj osobi?

10. Jeste li čuli za pojam jednake mogućnosti?

Da, jesam./Ne, nisam.

11. Bez obzira na to jeste li ili niste čuli za pojam „jednake mogućnosti“, kratko opišite što bi za Vas taj pojam značio.

12. Jeste li čuli za pojam društvena uključenost?

Da, jesam./Ne, nisam.

13. Bez obzira na to jeste li ili niste čuli za pojam „društvena uključenost“, kratko opišite što bi za Vas taj pojam značio.

14. Jeste li čuli za pojam pristupačnost?

Da, jesam./Ne, nisam.

15. Bez obzira na to jeste li ili niste čuli za pojam „pristupačnost“, kratko opišite

što bi za Vas taj pojam značio.

16. Jeste li čuli za pojam digitalna pristupačnost?

17. Bez obzira na to jeste li ili niste čuli za pojam „digitalna pristupačnost“, kratko opišite što bi za Vas taj pojam značio.

3.3. Definicije ključnih pojmova i prijedlozi ključnih pitanja za poticanje interaktivnosti

Niže slijede definicije ključnih pojmova koji se trebaju obraditi tijekom radionica: različitost, društvena uključenost, jednake mogućnosti, pristupačnost, ispravna komunikacija. Nakon definicije svakog pojma, navedeni su prijedlozi pitanja za raspravu. Uz to, u svrhu što boljeg upoznavanja učenika s ključnim pojmovima, definirane su vježbe prilagođene za dob učenika koje su planirane za izvođenje tijekom radionice te dio sadržaja za učenike koji izraze želju za proširivanjem znanja vezanog za određeni pojam. Od predavača se očekuje da sam, temeljem vlastitih procjena, odabere pitanja za raspravu, vježbe i dodatni sadržaj za radionice koje će održati učenicima.

Napomena: Sadržaj za učenike od 7. do 8. razreda obuhvaća sljedeće elemente: (1) sadržaj za poticanje diskusije – svrha ovog sadržaja je potaknuti učenike na interaktivnost; (2) vježba – cilj je kroz zanimljive vježbe i primjere učenike potaknuti na razmišljanje i podići razinu njihova senzibiliteta za određene segmente za koje su vježbe vezane; (3) dio za one koji žele znati više – u slučaju da se za to otvori prostor, pripremljen je sadržaj koji uključuje zanimljivosti vezane uz određeni pojam.

4. POJAM „RAZLIČITOST“

Različitost u socijalnom segmentu je pojam koji podrazumijeva to da je svaka osoba posebna na svoj način, da ne postoje na svijetu dvije osobe koje su u potpunosti jednake. Važno je istaknuti da npr. svaka osoba ima drugačiji otisak prsta, odnosno da na svijetu ne postoje dvije osobe koje imaju isti otisak prsta. Različitost podrazumijeva različite preferencije nas kao pojedinaca (npr.

vezano uz hranu, glazbu, sport, itd.), može podrazumijevati fizičku različitost (npr. građu tijela, boju kože, očiju, oblik glave, ten i sl.), razlike u stavovima oko određenih životnih segmenata, razlike u očekivanjima od života, razlike vezane uz preferenciju budućih zanimanja (neki se žele baviti strukovnim zanimanjima, neki žele studirati i baviti se znanosti, itd.). Poanta je u tome da nas različitosti čine posebnima i da bez njihova postojanja, odnosno da smo svi isti u svakom smislu, ne bi bilo moguće napredovati u bilo kojem segmentu društva (npr. da se svi žele baviti isključivo medicinom, tko bi gradio ceste, tko bi proizvodio hranu, tko bi čistio ulice, tko bi kuhao, itd.).

4.1. Sadržaj za poticanje diskusije za učenike od 7. do 8. razreda

Sadržaj koji slijedi je osmišljen tako da na zanimljiv način potakne učenike na razmišljanje i diskusiju o različitostima.

Smatrate li da je svaka osoba jedinstvena i da u svakoj osobi možemo pronaći nešto što je razlikuje od svih drugih?

Što treba imati u vidu?

Treba imati u vidu da koliko god možemo biti različiti, možemo biti i slični. To znači da možemo imati slične interese kao i naši kolege iz razreda ili neki naši prijatelji, da možemo imati slične preferencije oko hrane, vezano uz vježbanje, sportske aktivnosti, razne zanimacije itd.

Trebamo biti svjesni da smo različiti i da je to baš dobro, jer što bi bilo kad bismo svi bili jednaki u svakom smislu? Bilo bi to jako dosadno, ali i nemoguće stanje.

4.2. Vježba za učenike od 7. do 8. razreda

Slijedeći primjeri i scenariji su osmišljeni za poticanje diskusije i odrađivanje vježbe, a u svrhu poticanja učenika na razmišljanje o različitostima i donošenje vlastitih zaključaka vezanih uz taj pojam.

Možete dati jedan primjer u kojem je neki vaš prijatelj ili prijateljica različit od vas, ali vi ga prihvaćate kao osobu, prihvaćate te razlike, lijepo vam je družiti se s tim prijateljem ili prijateljicom i zapravo kroz te razlike dolazite zajedno i do rješenja nekih vaših trenutnih problema.

Npr. Vi ste osoba kojoj dobro ide matematika, ali Vam slabije ide pisanje zadaćnica. Vaš prijatelj/prijateljica je osoba koja piše zadaćnice bez problema, ali mu/joj lošije ide matematika.

Za koji od niže navedenih scenarija biste se opredijelili u navedenoj situaciji?

Scenarij A. – Međusobno se zadirkujete, vi zadirkujete prijatelja/prijateljicu na satu matematike, dok prijatelj/prijateljica vas zadirkuje na satu hrvatskog.

Scenarij B. – Međusobno se prihvaćate i vi pomažete prijatelju/prijateljici da nauči matematiku, a prijatelj/prijateljica pomaže vama da svladate pisanje zadaćnice.

Scenarij C. – Ignorirate jedan drugog jer ste pomalo ljubomorni jedan na drugog (npr. razlog može biti taj što vi koji znate matematiku smatrate da je pisanje važnije, dok vi kojima ide pisanje smatrate da je matematika važnija i značajnija).

Potrebno je potaknuti učenike na razmatranje ponuđenih scenarija, opredjeljenje za jedan od ponuđenih scenarija te argumentiranje vezano uz odabrani scenarij.

4.3. Za one koji žele znati više za učenike od 6. do 8. razreda

Sadržaj koji slijedi je osmišljen tako da na zanimljiv način potakne učenike na razmišljanje o toleranciji. U slučaju da predavač smatra da je ovaj segment potrebno uključiti konkretno u radionicu, može ga i na taj način prilagoditi, odnosno ne uzimati ga kao dodatni materijal, već kao sastavni dio sadržaja radionice.

Što za vas znači tolerancija?

Definicija: Tolerancija (dolazi od grčke riječi tolerare, što znači podnositi) znači prihvaćanje i uvažavanje tuđih ideja, stavova, preferencija, odabira, načina života, izgleda i svega ostalog što se ne poklapa s nekim našim idejama, stavovima, preferencijama i slično.

Različitost treba promatrati kao prednost. Slažete li se s tom tvrdnjom?

5. POJAM „DRUŠTVENA UKLJUČENOST“

Društvena uključenost podrazumijeva svojevrsnu borbu protiv različitih prepreka i problema koji se pojavljuju i koji potiču diskriminaciju na bilo kojoj osnovi. Isključivanje osoba iz nekog društva može biti potaknuto iz različitih razloga. Tako se npr. može dogoditi da se neke osobe isključuje iz društva jer ne mogu pronaći posao, jer su siromašne, jer se ne oblače slično kao i svi ostali u tom društvu, jer su šutljive, jer ih zanimaju stvari koje većinu u tom društvu ne zanimaju.

Društvena uključenost bi značila da svatko, neovisno o okolnostima u kojima se nalazi i neovisno o tome koliko se razlikuje od skupine, ima mogućnost ostvariti svoj potencijal u društvu, da su različiti ljudi, bez obzira na to koliko su različiti, Sadržaj koji slijedi je osmišljen tako da na zanimljiv način potakne učenike na razmišljanje i diskusiju o društvenoj uključenosti.

5.1. Sadržaj za poticanje diskusije za učenike od 7. do 8. razreda

Niže navedena pitanja služe za poticanje učenika na razmišljanje i motiviranje učenika na diskusiju te konstruktivnu raspravu kako bi sami došli do zaključaka koji se vežu uz različite segmente društvene uključenosti.

Slažete li se s time da je društvo skupina ljudi koja komunicira i radi nešto zajedno?

Slažete li se s time da u toj skupini ima puno različitih ljudi, odnosno da ti ljudi različito izgledaju, zanimaju ih različite stvari, vole različitu hranu, sviđaju im se različiti sportovi ili im se sportovi uopće ne sviđaju?

Možemo reći da je društvo skup ljudi koji komuniciraju i surađuju u različitim situacijama, ali su ti ljudi različiti i ponekad se i ne slažu oko svega.

Jeste li vi uključeni u neke izvannastavne aktivnosti, npr. u neki sport ili ste uključeni u školski zbor ili u neke aktivnosti u kojima baš volite sudjelovati? Kako biste se osjećali da vas jednostavno netko isključi iz tih nekih aktivnosti koje volite raditi i kaže vam da ih više ne možete raditi jer ste različiti od većine u toj skupini?

Mislite li da biste zato bili tužni i nesretni i da bi vas to povrijedilo?

Mislite li da biste u toj situaciji mogli reći da vas je društvo isključilo, odnosno da više niste uključeni?

5.2. Vježba za učenike od 7. do 8. razreda

Prijedlozi za izvođenje vježbi vezanih za temu društvene uključenosti za učenike od 7. do 8. razreda slijede u nastavku. Kroz postavljanje predloženih pitanja i motiviranje učenika na raspravu i argumentiranje iznesenih mišljenja, očekuje se da će se učenici intenzivnije zainteresirati za temu i bolje zapamtiti ključne elemente i pojmove povezane s temom društvene uključenosti.

Mislite li da bi bilo u redu ako u razred dođe novi učenik ili učenica da ga ne prihvatite u vaše društvo jer je prethodne razrede završio ili završila u nekoj drugoj školi?

Zaključujemo: To nikako ne bi bilo u redu.

Zašto?

Što mislite kako biste se vi osjećali da ste nekoliko razreda završili u ovoj školi i da ste se onda zbog preseljenja u drugi kvart ili drugi grad trebali prebaciti i u drugu školu i da vas novi razred ne prihvaća?

Sigurno se ne biste osjećali lijepo.

Zato je važno prihvatiti druge učenike i uključiti ih u vaše društvo, bez obzira na bilo kakve razlike, jer razlike su naša posebnost.

Zaključujemo: Društvena uključenost znači prihvaćanje i uključivanje drugih u društvo, bez obzira na bilo kakve nejednakosti ili različitosti tih drugih osoba u odnosu na nas i na naše društvo.

5.3. Za one koji žele znati više za učenike od 7. do 8. razreda

Niže navedeni sadržaj služi za učenike koji pokažu značajniji interes za obrađenu temu, a isti se može koristiti i u okviru radionice ako predavač zaključiti da je to prikladno.

„Gdje god se nađemo u svijetu, možemo vidjeti da ni jedno društvo nije u potpunosti povezano i jedinstveno, premda se teži tom idealu koji se temelji na poboljšanju i prilagodbi. Smanjenje razlika promovira mogućnost za svakog pojedinca jednako, što uvelike utječe na njihove živote i ostvarenje osnovnih prava.“⁵

„Kohezijska politika EU-a podržava društvenu uključenost osoba s invaliditetom, mlađih i starijih radnika, niskokvalificiranih radnika, useljenika i etničkih manjina poput R, osoba koje žive u slabo razvijenim područjima i žena na tržištu rada. Podržava Strategiju Europa 2020, čiji je cilj smanjiti opasnost od siromaštva za najmanje 20 milijuna pogođenih osoba.“⁶

6. POJAM „JEDNAKE MOGUĆNOSTI“

Jednake mogućnosti podrazumijevaju da su svi ljudi jednaki i trebaju imati jednake šanse za sve, bez obzira na razlike, kao npr. razlike po spolu, boji kože

5 <http://www.europedirect-vpz.eu/vijesti/socijalna-ukljucenost/288>

6 https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/policy/themes/social-inclusion/

(rasi), neke genetske osobine, vjersku pripadnost, etničku pripadnosti i sl.

Uz to, svi ljudi su jednaki pred zakonom. Ako napravimo nešto što nije prihvatljivo u društvu, svi trebamo snositi iste posljedice zbog toga, bez obzira na to jesmo li muško ili žensko, imamo li plavu ili crnu kosu, više ili manje novca, imamo li neku ozljedu, invaliditet ili nemamo i sl.

6.1. Sadržaj za poticanje diskusije za učenike od 7. do 8. razreda

Sadržaj koji slijedi je osmišljen tako da na zanimljiv način potakne učenike na razmišljanje i diskusiju o društvenoj uključenosti.

Smatrate li da svi učenici, bez obzira na to koju školu pohađaju, trebaju imati jednake mogućnosti za učenje, sudjelovanje u nastavi i izvannastavnim aktivnostima, na prehranu i na prihvaćanje od ostalih u školi?

Jeste li se nekad osjećali kao da vas razred ili prijatelji isključuju iz društva?

Jeste li vi nekad isključili nekoga iz društva ili ga zadirkivali jer je različit po bilo čemu od vas ili vašeg društva (npr. različito misli, izrazito je nizak ili visok i sl.)?

6.2. Vježba za učenike od 7. do 8. razreda

Zamislite se u situaciji da vam je velika želja baviti se plesom, ali koordinacija vam nije jača strana. Ipak, pronašli ste školu plesa za rekreativne plesače i počeli odlaziti na satove. Ali ono što ste tamo zatekli vas je jako iznenadilo. Svi koji su pohađali školu su bili u puno boljoj fizičkoj spremi u odnosu na vas. Vi ste trebali uložiti puno više truda od ostalih i niste nikako uspijevali zapamtiti zadane korake. Zbog toga su Vas ostali polaznici počeli zadirkivati.

Što mislite kako biste se osjećali u takvoj situaciji?

Biste li se ispisali s tečaja plesa?

Zamislite da se nađete u obrnutoj situaciji. Pohađate tečaj plesa i jako vam

dobro ide. Na tečaj se upisuje polaznik/polaznica Vaših godina i bez obzira na to što se jako trudi, nikako ne može zapamtiti sve zadane korake. Drugi polaznici su počeli zadirkivati tog novog polaznika i ismijavati.

Kako biste se Vi ponašali prema tom polazniku/polaznici?

Smatrate li da je u redu zadirkivati polaznika/polaznicu kojoj baš i ne ide sve od prve?

Što možemo zaključiti? Svi, bez obzira na naše nedostatke, bolje ili lošije predispozicije, trebamo imati jednake mogućnosti za bavljenje rekreativnim sportom, ali i za bilo što drugo u životu. Nije u redu osobu zadirkivati zato što joj nešto lošije ide u odnosu na to kako to nešto nama polazi za rukom. Time značajno doprinosimo uključivom društvu i ostvarujemo značajnu ulogu nas kao pojedinca.

6.3. Za one koji žele znati više - sadržaj za učenike od 7. do 8. razreda

Jeste li znali da:

- postoji Taekwondo klub za osobe s invaliditetom?
- postoji plesna grupa za osobe s invaliditetom?
- za ples i pokret nije preduvjet određeno tijelo, već tjelesni izraz?
- nogomet mogu igrati osobe u invalidskim kolicima?
- košarku mogu igrati osobe u invalidskim kolicima?
- danas postoje brojni alati koji omogućavaju uključivanje u razne aktivnosti osobama koje su po nekom fizičkom kriteriju drugačije od ostalih?

- današnja tehnologija doprinosi brojnim mogućnostima koje osiguravaju kvalitetan život osobama s teškoćama?
- ste vi kao članovi društva ključni za ostvarivanje uključivog društva

Dodatna pitanja za raspravu služe za poticanje učenika na razmišljanje o tome kako se osjećaju učenici s invaliditetom. Situacija s pandemijom izazvanom Covid-19 virusom omogućava poticanje više razine razumijevanja od strane učenika koji nemaju teškoće prema onim učenicima koji imaju teškoće koje ih u svakodnevnom životu ograničavaju u različitim uobičajenim situacijama.

Kako ste se osjećali u zadnje vrijeme kad ste nastavu trebali pohađati iz svog doma, odnosno kad niste mogli ići u školu?

Brojni učenici su se žalili da im nedostaju njihovi prijatelji. Jesu li i vama nedostajali prijatelji/kolege iz razreda/škole?

Jesu li i vama nedostajale uobičajene aktivnosti na koje ste navikli i koje se inače odvijaju tijekom školske godine?

Zamislite sad kako je učenicima koji zbog neke svoje teškoće stalno moraju biti kod kuće, koji se uglavnom ne mogu uživo družiti ni s nikim i kojima se uz sve to nerijetko dogodi da ih neki drugi učenici zadirkuju jer jednostavno nisu isti kao i većina vas. Mislite li da je takvo ponašanje u redu? Obrazložite svoj odgovor.

7. POJAM „PRISTUPAČNOST“

Kroz pitanja za raspravu učenici će moći jednostavnije shvatiti pristupačnost. Ovdje se objašnjavaju oblici pristupačnosti te potom slijede ideje vezane uz to kako se na što jednostavniji način učenicima može objasniti što podrazumijeva pristupačnost i koji sve oblici pristupačnosti postoje.

Oblici pristupačnosti su:

A)

Arhitektonski – fizički (vrata, sanitarni čvorovi, prijevoz, univerzalni dizajn pristupa dobrima i uslugama, okoliš)⁷ – podrazumijevaju nepostojanje fizičkih prepreka/barijera za pristup bilo čemu, npr. za ulazak u zgradu za osobu koja je npr. u invalidskim kolicima – ako postoji primjeren spust, za ulazak u trgovinu – ako postoje vrata koja se otvaraju na senzor i koja nije potrebno pogurati rukom, ako su toaleti prilagođeni osobama.

B)

Komunikacijski – obrasci dokumenata, Brailleovo pismo, audio i vizualna oprema, znakovni jezik, prevoditelji / tumači, korištenje dokumenata koji su jednostavni za čitanje.⁸ Ako postoje npr. knjige s točkicama – te knjige mogu čitati slijepe osobe, ako na televiziji postoji prevoditelj na znakovni jezik – osobe koje su gluhe tada mogu saznati sadržaj, ako postoji zvučni zapis u mobitelu ili na računalu – osobe koje ne vide mogu konzumirati neki sadržaj te u svim tim situacijama možemo reći da je osiguran komunikacijski oblik pristupačnosti. Zašto? Zato jer sve navedeno omogućava komunikaciju bez osnovnih i podrazumijevanih predispozicija za komuniciranje (zdravog oka, uha i sl.).

C)

Socijalni – podizanje razine svijesti, uklanjanje stigme, predrasuda i stereotipa.⁹ Točnije, upravo ovo što obuhvaćaju ove radionice. Radi se na tome da društvo postane osviješteno o raznim mogućnostima koje su danas dostupne u različitim životnim segmentima osobama s invaliditetom, zatim o činjenici da svi novi oblici komunikacije trebaju postati uobičajeni i prihvaćeni od strane svih članova društva, osobito onih članova društva koji, srećom, nemaju nikakvih fizičkih niti psihičkih teškoća i koji imaju mogućnosti ostvarivati svakodnevnu komunikaciju na uobičajen i svima poznat način, pri čemu se toj komunikaciji ne daje nikakav poseban značaj, već se uzima kao nešto što se podrazumijeva.

7 <https://posi.hr/pojmovnik/>

8 <https://posi.hr/pojmovnik/>

9 <https://posi.hr/pojmovnik/>

D)

Digitalni oblik pristupačnosti¹⁰ – podrazumijeva informacijsko-komunikacijske tehnologije koje su prihvatljive i pogodne za korištenje osobama s invaliditetom ili osobama starije životne dobi. Tako npr. neki uređaji već u sebi imaju ugrađene opcije pristupačnosti koje kao takve omogućavaju osobama koje imaju neki oblik invaliditeta, nesmetano i ravnopravno korištenje tih uređaja (npr. mobiteli, računala, specijalizirani uređaji i sl.) ili sadržaja koji su preko tih uređaja dostupni (npr. razni tekstovi i slike na Internetu, filmovi, videomaterijali i sl.).

7.1. Sadržaj za poticanje diskusije za učenike od 7. do 8. razreda

Postoji fizička pristupačnost

Npr. prilazne rampe (spust), ravan pod bez pragova po kojima osoba u kolicima može bez problema prolaziti, oznake koje slijepe osobe mogu opipati ili čuti npr. na semaforu, itd.

Znate li vi još neke primjere?

Postoji digitalna pristupačnost

Npr. zvučni zapis u aplikaciji, prilagodljivost opcija, promjena boje pozadine, mogućnost promjene veličine fonta, vrste fonta, itd.

Znate li vi još neke primjere?

Zaključujemo:

Pristupačna rješenja su važna jer svi trebamo imati jednake mogućnosti za sve, bez obzira na naše razlike!

Pristupačnost je nešto što svima, bez obzira na naše razlike, može biti korisno.

10 https://pilot.e-skole.hr/wp-content/uploads/2018/03/Prirucnik_Digitalna-tehnologija-za-potporu-posebnim-odgojno-obrazovnim-potrebama.pdf

Npr. ako želimo pospremati i u isto vrijeme čitati knjigu, jako je dobro imati aplikacije koje tekst prevode u zvučni zapis, odnosno proizvode zvuk koji nam čita tekst.

Zamislite da vam aplikacija čita lekturu.

Npr. ako želimo biciklom bez naprezanja ući u zgradu koja ima stepenice, dobro je da postoji i spust uz stepenice.

Npr. ako osoba u invalidskim kolicima želi ući u zgradu bez tuđe pomoći, neophodno je da postoji spust na ulazu.

Vidimo da pristupačnost koristi svima, bez obzira na naše različitosti.

7.2. Vježba za učenike od 7. do 8. razreda

Cilj vježbe je potaknuti učenike da se zamisle u određenim situacijama te ih navesti na želju za raspravom o tome što bi oni sami učinili u datim situacijama, kako bi se ponašali, smatraju li ostali da bi takvo ponašanje ili odabir bio ispravan i sl. Cilj je učenike potaknuti na donošenje samostalnih zaključaka vezanih uz segment pristupačnosti.

- Zamislite da ste vi programeri i da posjedujete veliku količinu znanja i vještina.
Koja digitalna rješenja biste vi razvili?
Koje elemente pristupačnosti bi ta rješenja imala ugrađena?
- Zamislite da ste vi najbolji arhitekt na svijetu.
Kako biste nacrtali zgradu koja je pristupačna za sve (npr. za osobe u invalidskim kolicima, za osobe koje ne vide, za osobe koje ne čuju, za osobe starije životne dobi i sl.)?
- Zamislite da ste vi predsjednik države i da imate ovlasti za promijeniti u društvu apsolutno sve što želite.
Što biste vi promijenili? Biste li napravili neke promjene vezane za to da svi državljani te države trebaju poštivati jedni druge? Da nitko ne smije ismijavati nikoga? Ili nešto treće?

7.3. Za one koji žele znati više – sadržaj za učenike od 6. do 8. razreda

Postavljanjem niže navedenih pitanja učenike se potiče na razmišljanje i navodi ih se do ključnih zaključaka koji su vezani uz ispravan pristup u komunikaciji prema osobama s invaliditetom.

Pitanja:

Kako se osjećate kad netko dođe i uzme Vaše stvari bez pitanja?

Kako se osjećate kad netko sjedne za Vaš radni stol ili u vašu klupu u kojoj sjedite, a bez da vas pita smije li?

Kako se osjećate kad nešto radite i želite to sami napraviti do kraja, ali Vam dođe netko drugi i kaže „daj pusti, ti to ne znaš, ja ću ti pomoći“?

Što mislite treba li uvijek prvo pitati drugu osobu treba li joj pomoć ili samo krenuti pomagati jer Vi mislite da toj osobi treba pomoći?

Zaključujemo:

Uvijek trebate pitati i ako osoba kaže da joj treba pomoć, onda je treba pitati kako joj možemo pomoći. Ako neka osoba ne može hodati i u invalidskim je kolicima, to ne znači da uvijek treba nečiju pomoć. Ako neka osoba ne vidi i želi prijeći cestu, ne znači da uvijek treba nečiju pomoć.

Ako neka osoba ima neku teškoću i nešto radi i izgleda kao da se muči dok to radi, to ne znači da uvijek treba nečiju pomoć.

Sve što vrijedi za nas, vrijedi i za druge osobe.

Neke osobe su različite od nas, ali smo i mi različiti od tih drugih osoba.

Uvijek je dobro pristupiti drugoj osobi pristojno i pitati treba li joj naša pomoć, bez obzira na to je li to osoba s nekim invaliditetom ili je to neki naš prijatelj koji nema teškoću, naš brat, sestra ili bilo tko drugi.

Ako osoba kaže da treba našu pomoć, onda trebamo pitati kako možemo pomoći.

Ako osoba kaže da ne treba našu pomoć, onda trebamo reći „U redu.” i otići svojim putem.

8. SAVJET ZA PRETHODNA POGLAVLJA

Temeljem dosadašnjih iskustava se pokazalo kako je poticanje komunikacije s učenicima putem postavljanja zanimljivih pitanja doprinijelo interaktivnoj i dvosmjernoj komunikaciji te povećanju interesa učenika za određenu temu.

Dodatno, treba imati u vidu kompleksnost ove teme i pitanja prilagoditi tako da pojmovi o kojima se raspravlja i koje se planira obuhvatiti budu učenicima predstavljeni na njima razumljiv i zanimljiv način.

9. IZLAGANJE OSOBA S INVALIDITETOM

Prema predviđenom rasporedu i slijedu sadržaja radionice, a sukladno pripadajućim scenarijima, nakon obrade prethodno navedenih pojmova i diskusija vezanih za iste, predviđeno je iznošenje iskustava osoba s invaliditetom o izazovima s kojima se susreću u svakodnevnom životu. Moguće je da u ovaj dio budu uživo uključene osobe ili predstavnici osoba s invaliditetom, dok je kao druga mogućnost predviđeno korištenje videomaterijala snimljenog u suradnji s osobama s različitim tipovima invaliditeta i u kojem osobe s invaliditetom (OSI) iznose izazove s kojima se u svakodnevnom životu susreću.

Svrha ovog dijela radionice je da se učenici upoznaju s izazovima s kojima se susreću OSI u svakodnevnom životu, da se učenike senzibilizira te osvijesti o

tom segmentu u smislu poticanja na primjereno ponašanje i na razmišljanje o drugima u kontekstu različitosti koja treba biti prihvaćena kao nešto što može pozitivno doprinijeti boljem i uključivom društvu.

Ideja za snimanje videomaterijala javila se tijekom implementacije ovog projekta te ista nije prvotno bila zamišljena kao sastavna aktivnost projekta. Stoga se snimanje i kreacija videomaterijala veže kao dodatni mini-projekt uz ovaj projekt te je omogućena uz potporu HAKOM-a.

Videomaterijali vezani za ovo poglavlje su snimljeni u suradnji sa suradnicima ovog projekta („Pristupačnost 2021“), a to su:

- CeDePe – Društvo osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Zagreb
- Hrvatski savez udruga za mlade i studente s invaliditetom „SUMSI“
- Športska udruga slijepih Svjetlost Osijek
- UP2DATE – Centar za istraživanje, edukaciju i primjenu novih znanja
- UGNIŽ – Udruga gluhih i nagluhih Istarske županije
- UPIT – Udruga paraplegičara i tetraplegičara Osječko-baranjske županije
- UPIM – Udruga za promicanje istih mogućnosti

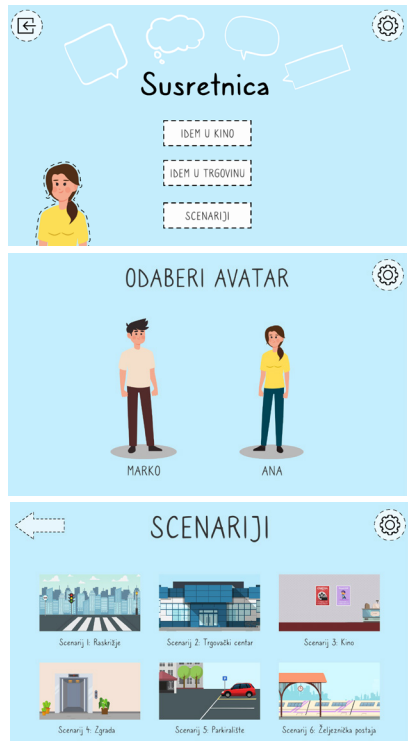
Predviđeno je da predavač, u slučaju korištenja videomaterijala te ovisno o trajanju radionice, učenicima ustupi za gledanje i slušanje cijeli videomaterijal ili samo dio videomaterijala, odnosno segment za koji smatra da bi mogao imati najviše učinka kod učenika.

10. SUSRETNICA – OZBILJNA IGRA

Aplikacija Susretnica osmišljena je u svrhu podizanja svijesti o važnosti ispravnog pristupanja osobama s različitim tipovima invaliditeta.

Ljudi često u želji da pomognu osobi s invaliditetom, zbog krivog pristupa, dovedu ne samo osobu s invaliditetom u neugodan položaj, već i sebe, nakon čega se osjećaju loše te odustaju u budućim situacijama uopće pristupiti

osobi s invaliditetom. Stoga je svrha ove aplikacije upravo prikazati na praktičnim i životnim primjerima što je ispravno u ovom kontekstu. Aplikacija je razvijena u suradnji s udrugama čiji su članovi osobe s različitim tipovima invaliditeta, a u samoj aplikaciji su obuhvaćene različite svakodnevne situacije (npr. čekanje na kolodvoru, ulazak u lift, prelazak raskrižja, situacija na parkiralištu – ulazak u ili izlazak iz automobila osobe koja je u kolicima) u kojima se često javlja potreba za inicijacijom komunikacije. Vrlo često osobe koje žele pomoći odmah kreću u akciju, bez da uopće pitaju osobu s invaliditetom treba li joj pomoć i želi li uopće pomoć, što je prva i osnovna stvar na koju se želi uputiti korisnici ove aplikacije. Točnije, želi se naglasiti da uvijek treba prvo pozdraviti i predstaviti se te pitati osobu treba li joj i želi li prihvatiti ponuđenu pomoć, asistenciju ili ostvariti bilo koji oblik komunikacije. Ono na što dalje upućuje ova aplikacija je na koji način se pruža pomoć ili asistencija u različitim situacijama osobama s različitim tipovima invaliditeta (npr. slijepim osobama, gluhim osobama, osobama u kolicima). Aplikacija na atraktivan način, uz odabir jednog od dva ponuđena avatara, prikazuje različite svakodnevne situacije te u obliku svojevrsnog kviza navodi korisnika do ispravnih spoznaja o pristupu i oblicima komunikacije s osobama s invaliditetom. Uz to, aplikacija je također i pristupačna, što znači da je mogu koristiti osobe s različitim tipovima invaliditeta, točnije ugrađene su određene prilagodbe poput opcije koja simulira rad čitača zaslona.

Ova aplikacija primarno može doprinijeti u podizanju svijesti o tome koliko je važno znati ispravno pristupiti osobama s invaliditetom u svakodnevnim situacijama, naučiti korisnika o ispravnim pristupima koji se, uz neke općenite segmente, odnose i na tip/vrstu invaliditeta, dok sekundarno potiče korisnika

na razmišljanje o važnosti pristupačnih rješenja te povećava svijest o izazovima s kojima se susreću osobe s invaliditetom.¹¹

10.1. Prijedlog pitanja za diskusiju za učenike

Učenike se kroz postavljanje raznih pitanja treba dovesti do zaključka što je ozbiljna igra te uputiti o temi koju konkretno ozbiljna igra Susretnica obrađuje. Učenicima se može najaviti o čemu će učiti, a tijekom same radionice što jasnije objašnjavati što je važno prilikom pristupanja osobama s invaliditetom kako bi odigrali igru tako da ostvare što bolji rezultat, odnosno kako bi na što više pitanja koja igra sadrži odgovorili ispravno.

Prijedlog pitanja za raspravu

Što je Susretnica?

Susretnica je ozbiljna igra.

Što to znači?

To znači da, dok igramo igru Susretnica, također i učimo nešto novo.

Što možemo naučiti u igri Susretnica?

Možemo naučiti kako treba ispravno pristupiti osobama s invaliditetom (npr. osobama koje su slijepe, osobama koje su u invalidskim kolicima, osobama koje su gluhe).

Zašto je važno da sve to znamo?

Zato što ćemo, kad se ubuduće nađemo u nekim sličnim situacijama, znati kako se trebamo ispravno ponašati te će se osobe s invaliditetom u našem društvu osjećati udobno.

Zaključujemo:

Ako se ispravno ponašamo, radimo dobre stvari za društvo u kojem živimo. Ako je društvo u kojem živimo dobro društvo, onda se i mi osjećamo dobro i zadovoljno.

Učenici čine bolje buduće društvo.

11 <http://www.ict-aac.hr/index.php/hr/ict-aac-razvijene-aplikacije/apple-ios-aplikacije/susretnica>

Što sve postoji u Susretnici i kako igrati ovu igru?

Svrha je kroz davanje odgovora na ovo pitanje učenike bolje upoznati s igrom i olakšati im igranje igre.

- Imamo dva avatara: Anu i Marka

- Možemo odabrati avatara kojeg želimo.
- Imamo osobe s invaliditetom.
- Imamo prikazane različite situacije u kojima se te osobe nalaze (na raskrižju, u liftu, u kinu, na kolodvoru).
- Imamo pitanja vezana za to kako trebamo pristupiti osobama s invaliditetom u prikazanim situacijama.
- Imamo ponuđene odgovore i trebamo odabrati odgovor za koji smatramo da je točan.

Ideja je da tijekom radionice učenici sami pokrenu i odigraju igru Susretnica na tabletima, mobilnim telefonima ili na svojim računalima. Nakon igranja igre, potrebno je s učenicima odraditi konstruktivnu raspravu o iskustvu igranja ove igre.

10.2. Pitanja za diskusiju nakon odigrane igre Susretnica

Kako vam je bilo igrati ovu igru?

Što ste naučili?

Sviđa li vam se ova igra?

Hoćete li preporučiti ovu igru vašim prijateljima?

Dodatno: Jeste li nekad ranije igrali sličnu igru i, ako da, koju? Molimo, kratko je opišite.

11. ZAKLJUČAK

Predviđeno je da kroz zaključak predavač naglasi najvažnije segmente koji su tijekom radionice spomenuti, odnosno da sažme sve što je obrađeno i prilagodi u kratkim crtama. Niže slijedi prijedlog zaključka koji prati materijale kreirane u okviru ovog projekta (scenarij za radionice, sadržaj prezentacije i sadržaj ovog priručnika). Važno je istaknuti da u slučaju ako predavač blago modificira sadržaj (npr. nadopuni nekim dodatnim segmentima koji su vezani uz ovu temu), potrebno je i poželjno da sukladno tome prilagodi i zaključak.

Prijedlog za iznošenje zaključka s obzirom na obuhvaćeni sadržaj kreiranim materijalima:

Što smo naučili?

- Mi smo svi jako važni.
- Ako želimo da nam je lijepo i da se osjećamo prihvaćeno, trebamo se ponašati prema drugima onako kako bismo htjeli da se drugi ponašaju prema nama.
- To što smo različiti je skroz u redu i da nije tako, bilo bi dosadno.
- Pristupačnost znači da svi, bez obzira na naše različitosti, možemo bez naprezanja koristiti sve što nam treba u fizičkom smislu ili u digitalnom smislu, odnosno na računalu, tabletu ili mobitelu.
- Postoji fizička (npr. prilazne rampe, zvučni semafor) i digitalna pristupačnost (npr. zvučni zapis u aplikaciji, prilagodljivost opcija)
- Ako mislimo da nekome trebamo pomoći, uvijek trebamo pitati tu osobu treba li pomoć i ako nam kaže da treba, onda je pitamo kako možemo pomoći.

Učenike se i na kraju može potaknuti na završnu raspravu i pitati ih imaju li što za dodati, žele li podijeliti svoje dojmove i sl.

12. EVALUACIJA ZADOVOLJSTVA RADIONICOM

Prijedlog pitanja za online upitnik za evaluaciju zadovoljstva sudionika radionica/učenika od 7. do 8. razreda (ovo su pitanja na koja učenici trebaju odgovoriti nakon što odslužaju cijelu radionicu):

1. Jeste li na ovoj radionici naučili nešto novo? DA/NE
2. Ocijenite radionicu (1-5), pri čemu je 1 = loše, 2 = uglavnom loše, 3 = niti dobro niti loše, 4 = uglavnom dobro, 5 = izvrsno.
3. Sviđa li vam se aplikacija Susretnica? DA/NE
4. Što ste naučili iz aplikacije Susretnica?
5. Biste li svojim prijateljima preporučili igranje Susretnice? DA/NE

